

THÔNG TIN VỀ LUẬN ÁN TIẾN SĨ

1. Họ và tên nghiên cứu sinh: TRẦN HỮU NGHỊ
2. Giới tính: Nam
3. Ngày sinh: Ngày 20 tháng 10 năm 1965
4. Nơi sinh: Hà Tĩnh
5. Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số: 457/QĐ-TNMT của Viện Tài nguyên và Môi trường, Đại học Quốc gia Hà Nội, ngày 16/12/2021.
6. Các thay đổi trong quá trình đào tạo: Quyết định số 473/QĐ/TN&MT ngày 26/10/2023 của Viện trưởng Viện Tài nguyên và Môi trường về việc điều chỉnh tên đề tài luận án tiến sĩ.
7. Tên đề tài luận án: Bảo tồn tài nguyên rừng dựa vào cộng đồng dân tộc Tà Ôi, huyện A Lưới, tỉnh Thừa Thiên Huế
8. Chuyên ngành: Môi trường và phát triển bền vững:
9. Mã số: 9440301.04
10. Cán bộ hướng dẫn khoa học: PGS. TS. Lư Thế Anh; TS. Nguyễn Song Tùng
11. Tóm tắt các kết quả mới của luận án:
  - 11.1. Mục đích nghiên cứu: 1) Hệ thống hóa và phân tích được cơ sở lý luận và thực tiễn của việc bảo tồn tài nguyên rừng dựa vào cộng đồng dân cư địa phương. 2) Đánh giá được thực trạng mối quan hệ giữa các chủ thể trong bảo tồn tài nguyên rừng tại huyện A Lưới tỉnh Thừa Thiên Huế. 3) Phân tích và đánh giá được vai trò của dân tộc Tà Ôi trong bảo tồn rừng ở huyện A Lưới, tỉnh Thừa Thiên Huế. 4) Đề xuất được các giải pháp khả thi cho công tác bảo tồn thiên nhiên dựa vào cộng đồng dân tộc Tà Ôi tại huyện A Lưới, tỉnh Thừa Thiên Huế.
  - 11.2. Đối tượng nghiên cứu: Đối tượng nghiên cứu của luận án là phương thức bảo tồn tài nguyên rừng của cộng đồng dân tộc Tà Ôi và các mối quan hệ tương tác giữa các chủ thể (các bên liên quan) trong công tác quản lý, bảo tồn tài nguyên rừng ở huyện A Lưới, tỉnh Thừa Thiên Huế.
  - 11.3. Phương pháp nghiên cứu: (1) Phương pháp thừa kế và tổng hợp số liệu thứ cấp. (2) Phương pháp điều tra và phỏng vấn thực địa. (3) Phương pháp đánh giá nhanh nông thôn có sự tham gia. (4) Phương pháp chuyên gia, phỏng vấn nông dân nòng cốt (Key informant), nghiên cứu điểm. (5) Phương pháp phân tích số liệu dựa trên phần mềm SPSS trong điều tra xã hội học.
  - 11.4. Các kết quả chính:

Tà Ôi là một dân tộc thiểu số có truyền thống lâu đời trong việc bảo tồn nguồn tài nguyên rừng xung quanh nơi sinh sống của họ.

Các nét văn hóa của dân tộc Tà Ôi đều gắn bó mật thiết với việc bảo tồn tài nguyên rừng

và đất rừng, như một phần không thể thiếu trong đời sống của cộng đồng.

Việc quản lý, bảo tồn tài nguyên rừng và đất rừng của địa phương chỉ thành công khi được gắn với cộng đồng địa phương mới có được thành công vì đó là nền tảng văn hóa và đời sống của họ.

Các luật tục về bảo tồn tài nguyên rừng xung quanh cộng đồng không phụ thuộc vào thời gian và không gian.

Việc bảo tồn nguồn tài nguyên rừng dựa vào cộng đồng ở đồng bào dân tộc Tà Ôi là một hình thức bền vững vì nó đã được tồn tại theo thời gian, và không ngừng được bổ sung và hoàn thiện.

Các chính sách hiện hành trong quản lý, khai thác và bảo tồn tài nguyên thiên nhiên chưa thực sự phát huy và hài hòa với hệ thống luật tục của đồng bào dân tộc Tà Ôi.

Đồng bào dân tộc Tà Ôi toàn có năng lực để quản lý, khai thác và bảo tồn nguồn tài nguyên thiên nhiên xung quanh họ.

Cần gắn kết hoạt động du lịch sinh thái, tham quan học tập với các hoạt động văn hóa truyền của các cộng đồng dân tộc thiểu số để góp phần cải thiện sinh kế và bảo tồn thiên nhiên.

11.5. Đóng góp mới của luận án: Luận án đã làm sáng tỏ thực trạng và vai trò của cộng đồng dân tộc Tà Ôi trong quản lý và bảo tồn tài nguyên rừng tại khu vực Trung Trường Sơn của Việt Nam thông qua nghiên cứu điền dã tại huyện A Lưới, tỉnh Thừa Thiên Huế. Luận án đã đề xuất được các giải pháp khả thi cho quản lý, bảo tồn thiên nhiên dựa vào tri thức truyền thống của dân tộc Tà Ôi tại huyện A Lưới, tỉnh Thừa Thiên Huế.

11.6. Kết luận:

Tà Ôi là một dân tộc thiểu số có truyền thống lâu đời ở huyện A Lưới trong quản lý, bảo tồn nguồn tài nguyên thiên nhiên xung quanh nơi sinh sống của họ.

Nguồn tài nguyên thiên nhiên xung quanh khu vực sinh sống của đồng bào dân tộc Tà Ôi là nguồn sống, đặc biệt rừng và đất rừng đã gắn liền với sinh hoạt văn hóa, các tập tục của cộng đồng dân cư địa phương và tồn tại từ lâu đời.

Việc quản lý, bảo tồn tài nguyên thiên nhiên, đặc biệt là tài nguyên rừng và đất rừng của địa phương chỉ thành công khi được gắn với cộng đồng địa phương, mới có được thành công vì đó là nền tảng văn hóa và đời sống của họ.

Các luật tục về bảo tồn tài nguyên rừng xung quanh cộng đồng không phụ thuộc vào thời gian mà nó tồn tại từ rất lâu đời và gắn bó chặt chẽ với đời sống của đồng bào dân tộc Tà Ôi.

Việc bảo tồn nguồn tài nguyên rừng dựa vào cộng đồng ở đồng bào dân tộc Tà Ôi là một hình thức bền vững vì nó đã được tồn tại theo thời gian, và không ngừng được bổ sung và hoàn thiện.

Các chính sách hiện hành trong quản lý, khai thác và bảo tồn tài nguyên thiên nhiên chưa thực sự phát huy và hài hòa với hệ thống luật tục của đồng bào dân tộc Tà Ôi.

Đồng bào dân tộc Tà Ôi hoàn toàn có năng lực để quản lý, khai thác và bảo tồn nguồn tài nguyên rừng nhờ vào truyền thống quý báu từ ngàn đời cũng như là sự sáng tạo và không ngừng phát triển.

11.7. Những hướng nghiên cứu tiếp theo: Nghiên cứu mở rộng các nhóm dân tộc

tương tự trong vùng trung bộ của Việt Nam và có thể tham khảo thêm nhóm dân tộc Tà Ôi định cư ở nước bạn Lào, để có thêm thông tin trao đổi và cơ sở để cho công tác bảo tồn trong khu vực.

12. Khả năng ứng dụng thực tiễn:

Các kết quả nghiên cứu của luận án cung cấp cơ sở khoa học cho địa phương tham khảo để xây dựng và triển khai công tác quản lý, bảo tồn tài nguyên rừng hiệu quả dựa vào cộng đồng.

13. Các công trình đã công bố có liên quan đến luận án:

- Tran Huu Nghi, Nguyen Song Tung, Nguyen Quynh Thu, 2025. *Community Forestry practices of Ta Oi Ethnic group in Central Annamite of Indochina: A case study in A Luoi district, Thua Thien Hue province, Viet Nam*. Open Journal of Plant Science, Vol. 10 (1). 2025: 009-016: <https://dx.doi.org/10.17352/ojps.000063>

- Tran Huu Nghi, Nguyen Quynh Thu, 2024. *Spiritual Forest - A Nature Conservation Model of Ethnic Minority Communities in Central of Viet Nam*. Open Journal of Forestry, Vol.14, 74-86. DOI: 10.4236/ojf.2024.141005. <https://www.scirp.org/journal/journalarticles.aspx?journalid=736>.

- Vương Xuân Tình, Trần Hữu Nghị, Trần Ngọc Thanh, 2023. *Di cư với vấn đề đất đai của các dân tộc tại chỗ ở Tây Nguyên*. Tạp chí Dân tộc học, số 3, 3-15.